

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Risk Yönetimi, Tasfiye ve Döner Sermaye Genel Müdürlüğü
ANKARA

Konu: 11 Ağustos 2020 Tarihli ve 31210 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” Hak.

Bilindiği üzere 11 Ağustos 2020 Tarihli ve 31210 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirleriyle (YGM) İlgili Gümrük Yönetmeliğinin bazı maddelerinde değişiklik yapılmıştır. Düzenlemelerin olumlu maddeleri olduğu gibi uygulamada mağduriyet oluşturacak bazı maddeleri de içerdiği mütalaa edildiğinden aşağıdaki hususların açıklığa kavuşturulmasının muhtemel mağduriyetlerin önünü alacağı değerlendirilmektedir. Şöyle ki:

1- YGM Erişim Kodunun Başkasına Kullanılması Hususu:

Mezkûr değişiklikle Gümrük Yönetmeliğinin 576/3-(ç) maddesi “Yetkilendirilmiş gümrük müşaviri erişim kodunun kullanımından sorumludur. Erişim kodunu başkasına kullandığı anlaşılan yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin yetki belgesi süresiz olarak geri alınır” şeklinde değiştirilmiştir. Söz konusu fıkradaki “başkası” kavramının kendisi dışında herkes anlamına geldiğine ve YGM yanında çalışan Gümrük Müşavir Yardımcılarına yapacakları iş ve işlemler için ayrıca erişim kodu verilmediğine göre; erişim kodu olmadan Tır muayene onay programına (Varış ve Boşaltma işlemleri için), NCTS’ye (Varış, Boşaltma ve Sevk işlemleri için), YGMS’ye (Beyanname Sorgu, Döküm, Tutanak, sözleşme & Rapor girişi vb. gibi YGM ile ilgili tüm sistemsel işlemler için) erişim sağlayamayacakları açıktır. Söz konusu cari işlemlerin yapılabilmesi için Gümrük Müşavir Yardımcılarına YGM ile bağlantılı erişim kodu ve şifre tahsis edilmesi veya da “başkası” kavramının “aynı şirket çatısı altında iş ve işlem yapan yetkililer dışındaki kişileri” kapsayacak şekilde değiştirilmesi gerektiği izahtan varestedir. Bu bakımdan eşyanın tabiatına aykırı olarak yapılan ve uygulamada ciddi sıkıntıların yaşanmasına sebebiyet verecek söz konusu düzenlemenin bu minvalde yeniden değerlendirmeye tabi tutarak saha gerçekliğiyle muvafık hale dönüştürülmesinin elzem olduğu değerlendirilmektedir.

2- Stajyerlerin Durumu:

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirlerinin yanlarında “Stajyer çalıştırabilirler” hükmü yürürlükten kaldırılmıştır. İstisna olarak yönetmeliğe eklenen geçici madde ile staja başlamış bulunanların, bir yıllık staj süreleri sonuna kadar stajyer olarak çalışmaya devam edebilecekleri hükme bağlanmıştır.

Bilindiği üzere Stajyerlik, eğitim öğretim süreci boyunca öğrenilen bilgi ve teoriyi, profesyonel bir ortamda pratik uygulamaya çevirebilecek deneysel öğrenme yoludur. Gümrük Müşavirliği mesleğinin kilometre taşlarını Stajyer-Gümrük Müşavir Yardımcısı (GMY)-Gümrük Müşaviri (GM)- Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Mesleği (YGM) oluşturduğu kuşkusuzdur. Stajyerlerin YGM yanında çalıştığı sürelerin staj süresine sayılmayıp; buna mukabil GMY’lerin çalışmasının staj süresinden sayılması bünyesinde tenakusu barındırdığı ve kariyer halkalarından birinin bağlamından koparılması şeklinde

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

mütalaa edilmektedir. GMY çalıştırılması gereken yerlerde; GMY olmadan stajyerlerin çalıştırılmasının yaptırımları hali hazırda mevzuatımızda düzenlenmiş olduğu da dikkate alındığında ilgili yönetmeliğin 575. Maddesinin 3.fıkrasının “Yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri yanlarında gümrük müşavir yardımcısı veya stajyer çalıştırabilirler.” Şeklindeki mülga haline rücu ettirilmesinin kariyer mesleği olarak görülen YGM mesleğinin genç kuşaklar tarafından tercih edilmesine temel teşkil edeceği düşünülmektedir.

3- YGM ‘nin bizzat yapacağı işler hususu:

Yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri, tespit sözleşmesi kapsamında bizzat yapacağı işleri başkasına yaptıramayacakları hükme bağlanmıştır. Bu şekilde hareket ettiği tespit edilen kişilerin yetki belgesinin süresiz olarak geri alınacağı hükme bağlanmıştır.

Söz konusu hükmün cezai yaptırımının ziyadesiyle ağır olması ve mevzuatımızda bu alana ait sınırların açık olarak belirlenmemiş olması münasebetiyle yoruma açık bırakmayacak şekilde “YGM’nin bizzat yapacağı işler” kavramının netleştirilmesi ve sınırlarının belirlenmesi mevzuatın yeknesak uygulanması açısından anayasamızın onuncu maddesinde hüküm altına alınan aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemek manasını ihtiva eden “Eşitlik” ilkesiyle de özdeşleşeceği değerlendirilmektedir.

4- Yetki belgesi almak için müracaat eden YGM hakkında soruşturma veya Kovuşturma Olması Hususu:

Bilindiği üzere, Masumiyet karinesi, suçsuzluk ilkesini diğer bir tabirle suç kesinleşmediği sürece kimsenin hükümlü sıfatıyla değerlendirilemeyeceğini ifade eden, temel hukuk doktrini. Evrensel hukuk kurallarına göre, bir kişinin masum olduğunun kanıtlanmasına gerek yoktur; kişinin suçluluğunun kanıtlanamamış olması yeterlidir. Bunun için masumiyet karinesinin temelini, hukukta hüküm giydirmenin yalnızca iddia edilen suçların kanıtlanmasıyla mümkün olduğu gerçeği oluşturur. Bu da hüküm giymemiş kimsenin suçlu sayılamayacağı veya suçlu olarak lanse edilemeyeceği ilkesini; yani masumiyet karinesini doğurur. Masumiyet karinesi evrensel bir yargı doktrini olup; İnsan Hakları Evrensel Bildirisi’nde yer almaktadır. Ülkemizin de bu bildiriye taraf olduğu malumdur. Buna bağlı olarak bu bildiriye taraf olan ülkelerin, yasalarında bu öğretiye aykırı düzenleme yapmamaları hukukun gereği olduğu izahtan varestedir.

Hal böyleyken, Gümrük yönetmeliğinin 576.maddesinin 2.fıkrası “...birinci fıkranın (e) bendinde sayılan fiillere ilişkin gümrük idaresi veya adli makamlarca yürütülen bir soruşturma veya kovuşturma olması hallerinde; söz konusu soruşturma veya kovuşturma sonuçlanıncaya kadar değerlendirmeye alınmaz.” Şeklinde değiştirilmiştir. Söz konusu değişikliğin aynı maddenin 1/e fıkrasında sayılan suçlardan “ceza almamış olmak” hükmüyle çeliştiği gibi masumiyet karinesiyle de bağdaşmadığı mütalaa edilmektedir. Bu nedenle Yapılan tahkikat ve/veya soruşturma hükme dönüşmediği müddetçe YGM yetki belgesinin alınmayacağı ve/veya yetki belgesinin verilmesine söz konusu soruşturmanın engel teşkil etmemesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

5- Yetki Belgelerinin Süresi:

Söz konusu yönetmelik değişikliğinde yetki belgelerinin süreleriyle ilgili de düzenleme yapılmış olmakla birlikte, mevcut yetki belgelerinin süresiyle ilgili herhangi bir düzenlemeye verilmemiştir. Buradan hareketle mevcut yetki belgelerinin, üzerlerinde kayıtlı süre sonuna kadar geçerli olacağına zımni

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

olarak hükmedilmiş olmakla birlikte; üyelerimizin bu meyandaki mütereddit durumlarının bertaraf edilmesi adına konuya açıklık getirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, özellikle hak mahrumiyetini beraberinde getiren düzenlemelerin farklı yorumlamalara sebebiyet verecek şekilde sınırlarının açık ve net bir biçimde çizilmemesi anayasamızın “belirlilik ilkesi” ile de bağdaşmayacağı gerçeğinden hareketle **Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirlerinin yetki belgelerinin süresiz olarak geri alınmasını da içeren** yukarıda sayılan hususların Makamlarınızca bir kez daha değerlendirilip, mezkur hususlara açıklık getirilmek suretiyle yaşanması muhtemel mağduriyetlerin önlenmesi bakımından gereğini takdirlerinize arz ederim.

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

Kemeraltı Caddesi Kalaycıoğlu İşhanı No: 35 Kat: 1 - 2 -3 34425 Tophane / İSTANBUL Tel: (0 212) 249 45 00 (Pbx) Fax: (0212) 252 09 62
e-mail: info@igmd.org.tr www.igmd.org.tr

